

ZAKON O SARADNJI CRNE GORE SA DIJASPOROM - ISELJENICIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se način ostvarivanja i jačanja saradnje Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje njihovih prava i interesa.

Dijaspore – iseljenici

Član 2

Dijasporom - iseljenicima smatraju se crnogorski državljani i druga lica porijeklom iz Crne Gore, koji žive u inostranstvu i koji Crnu Goru doživljavaju kao svoju matičnu državu ili državu porijekla i baštine je kao demokratsku, nezavisnu, suverenu i građansku.

Organizacije dijaspore - iseljenika

Član 3

Pod organizacijom dijaspore - iseljenika, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se dobrovoljni oblici udruživanja dijaspore - iseljenika iz Crne Gore, osnovani radi očuvanja jezika, kultura i tradicija, državnog i građanskog identiteta Crne Gore, ostvarivanja kulturne, prosvjetne, naučne, humanitarne, sportske, privredne i druge saradnje sa Crnom Gorom, promocije Crne Gore i afirmacije njenih interesa, koja je registrovana u skladu sa propisima države u kojoj dijaspora - iseljenici žive (u daljem tekstu: zemlja prijema).

Povratnik

Član 4

Povratnik je pripadnik dijaspore - iseljenik koji ima namjeru trajnog povratka, odnosno nastanjenja u Crnoj Gori.

Odnos Crne Gore prema dijaspori - iseljenicima

Član 5

Saradnja Crne Gore sa dijasporom – iseljenicima i briga o dijaspori - iseljenicima sastavni je dio unutrašnje i vanjske politike Crne Gore.

Crna Gora se zalaže za stvaranje i unapređenje uslova potrebnih za uključivanje dijaspore - iseljenika u društveni i ekonomski život Crne Gore.

Odnos Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima zasniva se na uzajamnoj privrženosti i saradnji, pružanju pomoći i jačanju međusobnih veza, uz uvažavanje specifičnosti i potreba svih pripadnika dijaspore - iseljenika.

Nosioci saradnje sa dijasporom - iseljenicima

Član 6

Saradnja Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima ostvaruje se preko organa državne uprave nadležnog za odnose sa dijasporom - iseljenicima (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Saradnja sa dijasporom - iseljenicima ostvaruje se i preko: radnog tijela Skupštine Crne Gore nadležnog za međunarodne odnose i iseljenike (u daljem tekstu: nadležni odbor), organa državne uprave nadležnih za oblasti u kojima dijaspora - iseljenici ostvaruju svoja prava i interese, Glavnog grada, Prijestonice i opštine (u daljem tekstu: opština), Matice crnogorske, savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, nevladinih organizacija i drugih tijela i institucija koje u okviru svojih nadležnosti, odnosno djelatnosti vrše poslove vezane za odnose sa dijasporom - iseljenicima ili bi njihova nadležnost odnosno djelatnost mogla biti od interesa za dijasporu - iseljenike.

Ministarstvo jednom godišnje organizuje regionalne konsultacije sa opštinama radi usklađivanja planova, razmjene informacija i zajedničkog planiranja projekata i aktivnosti usmjerenih na saradnju sa dijasporom - iseljenicima.

Politika saradnje sa dijasporom - iseljenicima

Član 7

Politiku saradnje sa dijasporom - iseljenicima utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), uz prethodno pribavljenu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove finansija, a sprovodi je Ministarstvo, kao i drugi organi državne uprave u okviru zakonom utvrđenih nadležnosti.

Saradnja sa Skupštinom Crne Gore

Član 8

Na inicijativu Skupštine Crne Gore, njenih radnih tijela i nadležnog odbora, Ministarstvo daje informacije iz oblasti saradnje sa dijasporom - iseljenicima.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 9

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. OBLASTI SARADNJE SA DIJASPOROM - ISELJENICIMA

Očuvanje državnog identiteta i pripadnosti Crnoj Gori

Član 10

Radi očuvanja državnog identiteta i pripadnosti Crnoj Gori, Ministarstvo, organ državne uprave nadležan za vanjske poslove i nadležni odbor:

- podstiču razvoj građanske svijesti, privrženost i pripadnost dijaspore - iseljenika Crnoj Gori;
- podržavaju dijasporu - iseljenike i njihove organizacije kao nosioce promocije interesa Crne Gore na međunarodnom planu.

Očuvanje kulturnog identiteta

Član 11

Radi očuvanja kulturnog identiteta, Ministarstvo u saradnji sa organima državne uprave nadležnim za poslove obrazovanja, kulture i nauke, univerzitetima u Crnoj Gori i savjetima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica:

- pokreće i afirmiše projekte učenja i očuvanja jezika, kultura, njegovanja kulturnog nasljeđa i tradicije dijaspor - iseljenika u zemljama prijema;
- podstiče programe, odnosno projekte dijaspor - iseljenika na planu promocije nacionalnih i kulturnih identiteta, vrijednosti multikulturalnosti, kao i očuvanja autentičnosti kulture i tradicije dijaspor - iseljenika;
- podržava i organizuje programe koji imaju za cilj očuvanje i njegovanje jezičkih, kulturnih i identitetskih osobenosti dijaspor - iseljenika;
- stara se o dostupnosti posebnih obrazovnih programa, udžbenika i nastavnih sredstava za potrebe dijaspor - iseljenika;
- stara se o obezbjeđivanju stipendija za studiranje dijaspor - iseljenika u Crnoj Gori;
- inicira, podstiče i podržava projekte i programe usmjerene na istraživanje porijekla potomaka iseljenika različitih generacija, kao i na obnovu i jačanje njihovih veza sa Crnom Gorom;
- podržava projekte istraživanja istorije i kulturnog nasljeđa dijaspor - iseljenika iz Crne Gore i unapređivanja kulturne saradnje sa zemljama prijema;
- inicira i podstiče prikupljanje i čuvanje muzejskog materijala i obrazovanje istraživačko - dokumentacionog centra dijaspor - iseljenika, kao posebne muzejske zbirke u okviru neke od postojećih javnih ustanova koje se bave muzejskom djelatnošću;
- inicira otvaranje kulturnih centara Crne Gore u sredinama sa najvećom koncentracijom dijaspor - iseljenika.

Jačanje obrazovne, naučne, kulturne i sportske saradnje

Član 12

Radi jačanja obrazovne, naučne, kulturne i sportske saradnje, Ministarstvo u saradnji sa organima državne uprave nadležnim za poslove obrazovanja, nauke, kulture, sporta i mladih, univerzitetima i drugim institucijama u Crnoj Gori:

- povezuje obrazovne i naučne institucije i pojedince iz Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima i njihovim organizacijama i podstiče njihovu saradnju;
- povezuje ljudske, profesionalne, naučne, kulturne i stručne potencijale Crne Gore i dijaspor - iseljenika;
- učestvuje u kreiranju i podstiče programe na planu jačanja obrazovne, naučne, kulturne i sportske saradnje sa dijasporom - iseljenicima i angažuje se na osmišljavanju i realizaciji projekata učešća i saradnje mladih, razmjene učenika i studenata, kao i naučnih i stručnih potencijala između Crne Gore i zemalja prijema;
- podstiče upis i studiranje dijaspor - iseljenika pod jednakim uslovima kao za studente iz Crne Gore, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje i statutima ustanova visokog obrazovanja;
- podstiče i pruža podršku uključivanju naučnika i stručnjaka porijeklom iz Crne Gore u posebne naučnoistraživačke projekte od interesa za Crnu Goru;
- informiše dijasporu - iseljenike o mogućnostima i uslovima za zapošljavanje u Crnoj Gori.

Informisanje i povezivanje

Član 13

Radi informisanja dijaspor - iseljenika i povezivanja sa Crnom Gorom Ministarstvo se stara da posredstvom medija, publikacija i drugih oblika komuniciranja informiše dijasporu - iseljenike o svim pitanjima od interesa za Crnu Goru i dijasporu - iseljenike, na crnogorskom jeziku i jezicima u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, kao i jezicima zemalja prijema sa najvećom koncentracijom dijaspor - iseljenika.

Zaštita prava i položaja dijaspore - iseljenika

Član 14

Radi zaštite prava i položaja dijaspore - iseljenika Ministarstvo i nadležni odbor, u saradnji sa organima državne uprave nadležnim za vanjske poslove, unutrašnje poslove, ljudska i manjinska prava, zdravstvo, socijalnu zaštitu, ekonomiju i finansije:

- prate ostvarivanje ljudskih i manjinskih prava dijaspore - iseljenika u zemljama prijema, analiziraju propise zemalja prijema koji su od interesa za dijasporu - iseljenike i iniciraju zaključivanje međunarodnih ugovora i drugih međunarodnih instrumenata kojima se štite njihovi interesi, prava i položaj u zemljama prijema;

- iniciraju izmjene i dopune, kao i donošenje novih zakona u Crnoj Gori, u skladu sa potrebama i interesima dijaspore - iseljenika;

- prate sprovođenje međunarodnih ugovora od značaja za dijasporu - iseljenike;

- rade na stvaranju pretpostavki, pogodnosti i olakšica za povratak dijaspore - iseljenika u Crnu Goru i njihovu integraciju u društvo.

Unapređivanje privrednog partnerstva

Član 15

Radi unapređivanja privrednog partnerstva Ministarstvo, u saradnji sa organima državne uprave nadležnim za ekonomiju i finansije, drugim nadležnim organima i institucijama i opštinama:

- podstiče povezivanje privrednika i udruženja privrednika iz zemalja prijema sa privrednim subjektima u Crnoj Gori;

- sagledava strategije i politike privrednog razvoja Crne Gore i inicira uključivanje potencijala, potreba i interesa dijaspore - iseljenika u te strategije i politike;

- promoviše i inicira određene razvojne projekte manje razvijenih područja i privrednih djelatnosti od posebnog društvenog interesa koji bi se mogli realizovati u partnerstvu sa dijasporom - iseljenicima;

- inicira zaključivanje međunarodnih ugovora o ekonomskoj saradnji i izbjegavanju dvostrukog oporezivanja;

- podstiče uključivanje pripadnika dijaspore - iseljenika koji su se istakli u privrednoj saradnji sa privrednim subjektima u Crnoj Gori, a koji imaju crnogorsko državljanstvo, u rad međudržavnih komisija za ekonomsku saradnju, u skladu sa međunarodnim sporazumima o ekonomskoj saradnji;

- u saradnji sa dijasporom - iseljenicima inicira osnivanje namjenskih finansijskih fondova;

- predlaže mjere i mehanizme podsticaja ulaganja dijaspore - iseljenika, posebno u oblastima primjene novih tehnologija i bržeg razvoja nerazvijenih područja, definisanja biznis zona, umrežavanja privrednika i stručnjaka pripadnika dijaspore - iseljenika kroz specifične forme organizovanja (komore, poslovna udruženja, finansijski fondovi i drugo) i njihovo povezivanje sa odgovarajućim komorama, fondovima i udruženjima u Crnoj Gori;

- inicira aktivnosti na državnom i opštinskom nivou u cilju pripreme i promocije projekata, usmjeravanja interesa i pružanja neophodnih informacija dijaspori - iseljenicima radi ulaganja i otvaranja privrednih subjekata u Crnoj Gori, organizovanja odgovarajućih poslovnih susreta i investicionih foruma i dr.

Pružanje podrške povratnicima

Član 16

Radi pružanja podrške povratnicima u procesu povratka, reintegracije i ostvarivanja prava u Crnoj Gori, Ministarstvo:

- pruža administrativnu, pravnu i logističku podršku povratnicima prilikom povratka u Crnu Goru;
- koordinira aktivnosti sa nadležnim državnim organima i opštinama radi lakšeg ostvarivanja prava povratnika;
- informiše povratnike o dostupnim programima i projektima za zapošljavanje, obrazovanje, zdravstvenu i socijalnu zaštitu;
- sprovodi mjere za olakšavanje integracije povratnika u lokalnu zajednicu, uključujući pristup tržištu rada, obrazovanju i kulturnim aktivnostima;
- prati izazove i potrebe povratnika i predlaže odgovarajuće mjere i politike u skladu sa njihovim potrebama;
- učestvuje u pripremi i sprovođenju strateških dokumenata i programa koji se odnose na povratnike;
- obavlja i druge poslove od značaja za povratnike, u skladu sa ovim zakonom.

III. SAVJET ZA SARADNJU SA DIJASPOROM – ISELJENICIMA

Obrazovanje Savjeta za saradnju sa dijasporom - iseljenicima

Član 17

Radi učešća u kreiranju i sprovođenju strategija koje se odnose na pitanja od interesa za dijasporu – iseljenike Vlada, u skladu sa ovim zakonom, obrazuje Savjet za saradnju sa dijasporom - iseljenicima (u daljem tekstu: Savjet) kao savjetodavno tijelo.

Nadležnost Savjeta

Član 18

Savjet:

- razmatra sprovođenje strategija i zakona, koji se odnose na pitanja od interesa za dijasporu - iseljenike;
- inicira preduzimanje aktivnosti koje se tiču očuvanja jezika, kultura i tradicija dijaspore - iseljenika, privredne, naučne i sportske saradnje dijaspore - iseljenika sa Crnom Gorom, jačanja zajedništva i pripadnosti Crnoj Gori, položaja i prava dijaspore - iseljenika u Crnoj Gori i zemljama prijema, organizovanja dijaspore - iseljenika, informisanja i povezivanja, kao i druge aktivnosti od interesa za Crnu Goru i dijasporu - iseljenike;
- daje mišljenje o pojedinim pitanjima u vezi sa dijasporom - iseljenicima, na zahtjev nosilaca saradnje;
- donosi poslovnik o svom radu, kojim se određuju opšti uslovi, način i postupak donošenja odluka;
- donosi kodeks ponašanja članova Savjeta;

- usvaja i podnosi Vladi godišnji izvještaj o svom radu, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Članovi Savjeta iz reda dijaspore - iseljenika, najmanje jednom polugodišnje, organizuju sastanak sa organizacijama dijaspore - iseljenika i pojedincima iz zemlje prijema koju predstavljaju i o tome informišu Ministarstvo.

Sastav Savjeta

Član 19

Savjet čine:

- predstavnici dijaspore – iseljenika;
- ministri za poslove dijaspore, vanjske poslove, unutrašnje poslove, poslove obrazovanja, nauke, kulture, sporta i mladih, zdravstva, socijalne zaštite, ekonomije, turizma i ljudskih i manjinskih prava;
- predsjednik nadležnog odbora;
- predsjednici iz najviše deset opština sa najvećim brojem dijaspore – iseljenika;
- predstavnici drugih Institucija i udruženja;
- istaknute ličnosti koje su se afirmisale u oblastima saradnje sa dijasporom - iseljenicima iz čl. 10 do 15 ovog zakona (u daljem tekstu: istaknute ličnosti).

Predstavnici dijaspore - iseljenika u Savjetu

Član 20

Članove Savjeta iz reda predstavnika dijaspore - iseljenika čine:

- po dva iz Republike Srbije, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Republike Slovenije, Savezne Republike Njemačke, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Sjedinjenih Američkih Država, Republike Turske i Argentinske Republike;
- po jedan iz Republike Albanije, Republike Kosovo, Republike Sjeverne Makedonije, Republike Italije, Švajcarske Konfederacije i Kanade;
- jedan za Kraljevinu Belgiju i Kraljevinu Nizozemsku;
- jedan za Kraljevinu Dansku, Kraljevinu Norvešku i Kraljevinu Švedsku;
- jedan za Francusku Republiku, Kraljevinu Španiju i Portugalsku Republiku;
- jedan za Republiku Austriju, Republiku Poljsku, Češku Republiku, Slovačku Republiku, Mađarsku;
- jedan za Republiku Kipar i Grčku Republiku;
- jedan za Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske, Komonvelt Australiju, Novi Zeland i Južnoafričku Republiku;
- jedan za Republiku Čile, Republiku Peru, Republiku Paragvaj, Istočnu Republiku Urugvaj, Bolivarsku Republiku Venecuelu, Višenacionalnu Državu Boliviju, Saveznu Republiku Brazil, Republiku Gvatemalu, Sjedinjene Meksičke Države i Republiku Panamu;
- jedan za ostale države.

Pravo predlaganja predstavnika dijaspore - iseljenika u Savjetu

Član 21

Predstavnike dijaspore - iseljenika za članove Savjeta predlažu najaktivnije organizacije dijaspore - iseljenika, odnosno organizacije dijaspore - iseljenika sa najvećim brojem članova koje djeluju na teritoriji države za koju se vrši izbor.

Uslovi za organizacije dijaspore - iseljenika

Član 22

Organizacija dijaspore - iseljenika iz člana 21 ovog zakona može da predloži kandidata za člana Savjeta ako:

- je registrovana na teritoriji države za koju se vrši izbor kandidata za člana Savjeta najmanje jednu godinu prije objavljivanja javnog poziva;
- u osnivačkom ili drugom aktu ima utvrđene ciljeve i djelatnosti, u skladu sa politikom i zalaganjima Crne Gore u odnosu na dijasporu - iseljenike;

- naziv te organizacije ili sadržaj osnivačkog akta jasno upućuje na njenu povezanost sa Crnom Gorom;

- je u toku jedne godine koja prethodi predlaganju kandidata za člana Savjeta realizovala najmanje jedan projekat ili aktivnost koja doprinosi ostvarivanju i jačanju saradnje sa Crnom Gorom, u oblastima iz čl. 10 do 15 ovog zakona.

Organizacija dijaspore - iseljenika iz člana 21 ovog zakona, uz predlog kandidata, dostavlja:

- dokaz da je registrovana u smislu stava 1 alineja 1 ovog člana;
- kopiju osnivačkog ili drugog akta;
- evidenciju o članovima organizacije, sa kontakt podacima i njihovim potpisima;
- pregled realizovanih projekata i aktivnosti iz stava 1 alineja 4 ovog člana;
- fotokopiju pasoša ili drugog dokumenta na osnovu kojeg se utvrđuje identitet kandidata;
- biografiju kandidata;
- izjavu kandidata da prihvata kandidaturu za člana Savjeta.

Organizacije dijaspore - iseljenika iz člana 21 ovog zakona mogu da predlože najviše onoliko kandidata za člana Savjeta koliko je propisano članom 20 ovog zakona za državu u kojoj organizacija, odnosno organizacije dijaspore - iseljenika djeluju.

Uslovi za kandidata

Član 23

Kandidat za člana Savjeta koga predlaže organizacija dijaspore - iseljenika iz člana 21 ovog zakona može biti lice koje:

- je pripadnik dijaspore - iseljenik, u smislu člana 2 ovog zakona;
- nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje ove funkcije.

Javni poziv

Član 24

Javni poziv za kandidovanje predstavnika dijaspore - iseljenika za članove Savjeta objavljuje Ministarstvo na svojoj internet stranici i putem medija.

Javni poziv iz stava 1 ovog člana sadrži broj predstavnika dijaspore - iseljenika u Savjetu iz člana 20 ovog zakona, uslove koje moraju da ispunjavaju organizacije dijaspore - iseljenika u smislu člana 21 i člana 22 stav 1 ovog zakona, uslove koji treba da ispunjavaju kandidati za člana Savjeta u smislu člana 23 ovog zakona, dokumentaciju u smislu člana 22 stav 2 ovog zakona, kao i rok i način dostavljanja predloga.

Predlog kandidata za člana Savjeta organizacije dijaspore - iseljenika iz člana 21 ovog zakona dostavljaju Ministarstvu, u roku od 15 dana od dana objavljivanja javnog poziva.

Ako u državi, odnosno državama iz člana 20 ovog zakona postoji više organizacija dijaspore - iseljenika iz člana 21 ovog zakona od broja kandidata koje te države mogu predložiti, te organizacije dostavljaju Ministarstvu zajednički predlog kandidata.

Postupak predlaganja predstavnika dijaspore - iseljenika u Savjetu

Član 25

Ministarstvo će, u roku od deset dana od isteka roka iz člana 24 stav 3 ovog zakona, na svojoj internet stranici objaviti listu kandidata koji su predloženi za članove Savjeta, sa nazivima organizacija dijaspore - iseljenika koje su ih predložile, a koje ispunjavaju uslove iz člana 21 i člana 22 stav 1 ovog zakona.

Ako organizacije dijaspora - iseljenika ne dostave zajednički predlog kandidata u smislu člana 24 stav 4 ovog zakona, predlog kandidata za člana Savjeta utvrđuje komisija koju obrazuje ministar za poslove dijaspora (u daljem tekstu: ministar).

Predlog iz stava 2 ovog člana komisija utvrđuje između kandidata koje su predložile organizacije dijaspora - iseljenika, vodeći računa o broju članova organizacija dijaspora - iseljenika koje su predložile kandidate, značaju aktivnosti koje su realizovale te organizacije, kao i o ugledu predloženih kandidata.

Ako za određene države iz člana 20 ovog zakona nije predložen propisani broj kandidata za članove Savjeta, predlog kandidata za te države može utvrditi komisija iz stava 2 ovog člana, na inicijativu Ministarstva.

Predstavnici drugih institucija i udruženja u Savjetu

Član 26

Članove Savjeta iz drugih institucija i udruženja čine:

- po jedan predstavnik Matice crnogorske, savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, Univerziteta Crne Gore, Radio televizije Crne Gore i Privredne komore Crne Gore;

- jedan predstavnik iz reda nevladinih organizacija koje se bave pitanjima saradnje sa dijasporom - iseljenicima.

Kandidati za članove Savjeta iz stava 1 alineja 1 ovog člana su odgovorna lica u institucijama i udruženjima.

Kandidata za člana Savjeta iz stava 1 alineja 2 ovog člana predlažu nevladine organizacije, u skladu sa propisom Vlade kojim se uređuje izbor predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave.

Poziv institucijama i udruženjima iz stava 1 alineja 1 ovog člana za predlaganje kandidata za članove Savjeta, kao i javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje kandidata za člana Savjeta upućuje Ministarstvo.

Istaknute ličnosti u Savjetu

Član 27

Članove Savjeta koji su istaknute ličnosti čine:

- do pet članova iz reda dijaspora - iseljenika koje predlaže Ministarstvo;
- do dva člana iz oblasti nauke iz reda dijaspora - iseljenika koje predlaže organ državne uprave nadležan za nauku.

Poziv organu državne uprave nadležnom za nauku za predlaganje kandidata za članove Savjeta iz stava 1 alineja 2 ovog člana upućuje Ministarstvo.

Predlog akta o obrazovanju Savjeta

Član 28

Postupak pripreme predloga kandidata za članove Savjeta sprovodi Ministarstvo.

Ministarstvo će najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata Savjeta započeti postupak predlaganja kandidata za članove Savjeta u skladu sa čl. 24 do 27 ovog zakona.

Nakon dobijanja predloga za članove Savjeta utvrđenih u skladu sa čl. 20 do 27 ovog zakona, Ministarstvo dostavlja Vladi predlog akta o obrazovanju Savjeta.

Mandat Savjeta

Član 29

Mandat Savjeta traje četiri godine.

Isto lice može biti birano za člana Savjeta najviše dva puta.
Savjet ima predsjednika i dva potpredsjednika.

Konstitutivna sjednica Savjeta

Član 30

Konstitutivnu sjednicu Savjeta saziva Ministarstvo, u roku od jedne godine od donošenja akta o obrazovanju Savjeta.

Konstitutivnom sjednicom predsjedava najstariji član Savjeta.

Na konstitutivnoj sjednici vrši se izbor predsjednika i potpredsjednika Savjeta.

Predsjednik i potpredsjednici Savjeta biraju se iz reda predstavnika dijaspore - iseljenika, većinom glasova ukupnog broja članova Savjeta.

Sjednice Savjeta

Član 31

Savjet se sastaje u Crnoj Gori, najmanje jednom godišnje.

Na zahtjev najmanje jedne trećine članova Savjeta ili Ministarstva, može se sazvati vanredna sjednica Savjeta sa prethodno utvrđenim dnevnim redom.

Vanredna sjednica Savjeta može se održati elektronskim putem.

Radna tijela Savjeta

Član 32

Savjet obrazuje stalna i privremena radna tijela radi razmatranja pojedinih pitanja iz svoje nadležnosti.

Sekretar Savjeta

Član 33

Administrativno - tehničke poslove za potrebe Savjeta vrši sekretar koga određuje ministar iz reda zaposlenih u Ministarstvu.

Sekretar Savjeta ima pravo na naknadu za svoj rad.

Naknada se utvrđuje u skladu sa propisom Vlade kojim se utvrđuje visina naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Prestanak mandata članova Savjeta

Član 34

Članu Savjeta može prestati mandat i prije isteka vremena iz člana 29 ovog zakona:

- na lični zahtjev, danom podnošenja zahtjeva;
- razrješenjem, danom razrješenja;
- prestankom funkcije na osnovu koje je određen za člana Savjeta, danom prestanka funkcije;
- na predlog institucije i udruženja iz člana 26 ovog zakona, danom izmjene akta o obrazovanju Savjeta.

U slučaju prestanka mandata člana Savjeta prije isteka vremena na koje je izabran, postupak predlaganja kandidata na upražnjeno mjesto člana Savjeta sprovodi se u skladu sa ovim zakonom.

Članu Savjeta izabranom u skladu sa stavom 2 ovog člana mandat prestaje danom isteka mandata Savjeta.

Razrješenje članova Savjeta

Član 35

Član Savjeta će se razriješiti ako:

- se utvrdi da je prilikom imenovanja dao o sebi netačne podatke ili je propustio da iznese podatke i okolnosti koje su bitne za imenovanje;
- nije opravdao svoje odsustvo sa sjednica Savjeta, uzastopno dva puta ili ne obavlja dužnosti člana Savjeta u periodu dužem od jedne godine;
- svojim aktivnostima nanosi štetu Savjetu;
- bude osuđen na безусловnu kaznu zatvora.

Inicijativa za razrješenje člana Savjeta

Član 36

Vlada donosi odluku o razrješenju člana Savjeta, na predlog Ministarstva.

Ministarstvo predlaže razrješenje člana Savjeta na inicijativu najmanje jedne trećine članova Savjeta, organizacije dijaspora - iseljenika koja ga je predložila ili po sopstvenoj inicijativi.

U postupku iz stava 2 ovog člana Ministarstvo će omogućiti da se član Savjeta čije se razrješenje predlaže inicijativom, izjasni o inicijativi.

IV. NAGRADE I ISELJENIČKA KNJIŽICA

Nagrade

Član 37

Ministarstvo dodjeljuje nagrade istaknutim pripadnicima dijaspora - iseljenicima i organizacijama dijaspora - iseljenika za poseban doprinos koji su dali jačanju veza sa Crnom Gorom, i to nagradu za:

- očuvanje državnog identiteta i pripadnosti Crnoj Gori;
- doprinos u oblasti kulture, nauke ili sporta;
- doprinos unapređenju privrednog partnerstva sa Crnom Gorom;
- dobročinstvo.

Nagrade iz stava 1 ovog člana dodjeljuju se svake godine, u okviru manifestacije "Dani dijaspora - iseljenika".

Bliže kriterijume, postupak i način dodjele nagrada iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljenu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Iseljenička knjižica

Član 38

Pripadniku dijaspora - iseljeniku koji nije crnogorski državljanin, na lični zahtjev, izdaje se iseljenička knjižica.

Iseljenička knjižica može se izdati pripadniku dijaspora - iseljeniku iz stava 1 ovog člana koji je upisan u registar iz člana 57 ovog zakona.

Iseljenička knjižica je javna isprava koja imaocu, za vrijeme boravka u Crnoj Gori, služi u svrhe predstavljanja i identifikacije kao pripadnika dijaspora - iseljenika i može se koristiti u svrhe ostvarivanja određenih povlastica i benefita tokom boravka u Crnoj Gori, u skladu sa potpisanim sporazumima o saradnji između Ministarstva i privrednih društava, pravnih lica i javnih ustanova, u određenim oblastima.

Izdavanje iseljeničke knjižice

Član 39

Iseljeničku knjižicu izdaje Ministarstvo, na propisanom obrascu.

Obrazac iseljeničke knjižice sadrži Grb Crne Gore, naziv "Crna Gora", naziv "Iseljenička knjižica" i mjesta za unos ličnih podataka.

Lični podaci iz stava 2 ovog člana su prezime, ime, pol, dan, mjesec i godina rođenja, jedinstveni matični broj i fotografija pripadnika dijaspore – iseljenika.

Iseljenička knjižica izdaje se na period od 20 godina.

Pripadnik dijaspore - iseljenik nadoknađuje cijenu obrasca iseljeničke knjižice.

Izgled, bliži sadržaj i visinu cijene obrasca iseljeničke knjižice propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljenu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Zahtjev za izdavanje iseljeničke knjižice

Član 40

Zahtjev za izdavanje iseljeničke knjižice podnosi se Ministarstvu neposredno ili elektronskim putem na obrascu koji sadrži sljedeće podatke: prezime i ime pripadnika dijaspore - iseljenika, rođeno prezime i ime, prezime roditelja, pol, dan, mjesec i godinu rođenja, jedinstveni matični broj ili drugi odgovarajući lični broj, mjesto i državu rođenja, državljanstvo, adresu stanovanja u zemlji prijema, vrstu, broj i datum važenja strane putne isprave ili lične karte koju je izdao nadležni organ zemlje prijema, broj telefona i potpis podnosioca zahtjeva.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se i dokaz da pripadnik dijaspore - iseljenik vodi porijeklo iz Crne Gore.

U zahtjevu iz stava 1 ovog člana pripadnik dijaspore - iseljenik mora navesti tačne podatke.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana Ministarstvo objavljuje na svojoj internet stranici.

V. DANI DIJASPORE – ISELJENIKA I ŠKOLE JEZIKA I KULTURE

Dani dijaspore - iseljenika

Član 41

Radi jačanja veza sa dijasporom - iseljenicima, po pravilu jednom godišnje, održava se manifestacija "Dani dijaspore - iseljenika".

Vrijeme održavanja i program manifestacije iz stava 1 ovog člana određuje Ministarstvo, u saradnji sa opštinama.

Ljetnja škola jezika i kulture

Član 42

Radi jačanja obrazovnih i kulturnih veza sa dijasporom - iseljenicima, Ministarstvo u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove obrazovanja, za djecu pripadnike dijaspore – iseljenike organizuje Ljetnju školu jezika i kulture "Crna Gora moja postojbina".

Program, vrijeme i mjesto održavanja Ljetnje škole jezika i kulture "Crna Gora moja postojbina", kao i uslove za polaznike utvrđuje Ministarstvo, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove obrazovanja.

Zavičajne škole jezika i kulture

Član 43

Radi jačanja obrazovnih i kulturnih veza sa dijasporom - iseljenicima, Ministarstvo u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove obrazovanja i opštinama sa značajnim brojem dijaspore – iseljenika, za djecu pripadnike dijaspore - iseljenike organizuje zavičajne škole jezika i kulture "Povratak korijenima".

Organizovanje škola iz stava 1 ovog člana vrši se u periodu kad je brojnost dijaspore - iseljenika u Crnoj Gori najveća.

Program, vrijeme i mjesto održavanja zavičajnih škola jezika i kulture "Povratak korijenima", kao i uslove za polaznike utvrđuje Ministarstvo, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove obrazovanja.

VI. FINANSIRANJE

Sredstva

Član 44

Sredstva za očuvanje i jačanje saradnje sa dijasporom - iseljenicima obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Budžetska sredstva za namjenu očuvanja i jačanja saradnje sa dijasporom - iseljenicima obezbjeđuju se najmanje na nivou od 0,07% tekućeg budžeta Crne Gore.

Raspodjela sredstava

Član 45

Sredstva iz člana 44 ovog zakona raspoređuju se na:

- sredstva za rad i aktivnosti Ministarstva;
- sredstva za realizaciju aktivnosti u oblastima saradnje sa dijasporom - iseljenicima u smislu čl. 10 do 15 ovog zakona;
- sredstva za rad i organizaciju redovne godišnje sjednice Savjeta;
- sredstva za organizovanje manifestacije "Dani dijaspore - iseljenika";
- sredstva za realizaciju Ljetnje škole jezika i kulture "Crna Gora moja postojbina";
- sredstva za realizaciju zavičajnih škola jezika i kulture "Povratak korijenima";
- sredstva za dodjelu nagrada pripadnicima dijaspore – iseljenicima i organizacijama dijaspore – iseljenika;
- sredstva za sufinansiranje programa, odnosno projekata koje realizuju organizacije dijaspore - iseljenika;
- sredstva za finansiranje programa, odnosno projekata koje realizuju nevladine organizacije;
- sredstva za dodjelu posebnih vrsta pomoći organizacijama dijaspore - iseljenika.

Odluku o raspoređivanju sredstava za namjene iz stava 1 ovog člana donosi ministar, na osnovu programa i planova rada Ministarstva.

Sufinansiranje programa, odnosno projekata organizacija dijaspore - iseljenika

Član 46

Sredstva iz člana 45 stav 1 alineja 8 ovog zakona raspoređuju se organizacijama dijaspore - iseljenika na osnovu javnog konkursa za sufinansiranje programa, odnosno projekata u oblastima saradnje sa dijasporom - iseljenicima iz čl. 10 do 15 ovog zakona (u daljem tekstu: javni konkurs).

Program, odnosno projekat organizacije dijaspore - iseljenika može se sufinansirati najviše do 50% iznosa ukupnih sredstava potrebnih za njegovu realizaciju, pri čemu se program, odnosno projekat koji može imati uticaj na razvoj manje razvijenih područja u Crnoj Gori, može sufinansirati najviše do 70% iznosa ukupnih sredstava potrebnih za njegovu realizaciju.

Na jedan javni konkurs jedna organizacija dijaspore - iseljenika može prijaviti najviše dva programa, odnosno projekta.

Javni konkurs

Član 47

Javni konkurs Ministarstvo objavljuje na svojoj internet stranici.

Javni konkurs objavljuje se najkasnije do 31. marta tekuće godine za tu godinu.

Prijava programa, odnosno projekata iz člana 46 stav 1 ovog zakona, na javni konkurs podnosi se na propisanom obrascu, u roku od 30 dana od dana objavljivanja javnog konkursa.

Sadržaj javnog konkursa, kao i izgled i sadržaj obrasca prijave na javni konkurs propisuje Ministarstvo.

Uslovi za organizacije dijaspore - iseljenika za prijavu na javni konkurs

Član 48

Pravo učešća na javnom konkursu ima organizacija dijaspore - iseljenika ako:

- je registrovana najmanje jednu godinu prije objavljivanja javnog konkursa;
- u osnivačkom ili drugom aktu ima utvrđene ciljeve i djelatnosti u skladu sa politikom i zalaganjima Crne Gore u odnosu na dijasporu - iseljenike;
- naziv te organizacije ili sadržaj osnivačkog akta jasno upućuje na njenu povezanost sa Crnom Gorom; i
- je u toku godine koja prethodi godini u kojoj je objavljen javni konkurs realizovala najmanje jedan projekat ili aktivnost koja doprinosi ostvarivanju i jačanju saradnje sa Crnom Gorom u oblastima iz 10 do 15 ovog zakona.

Organizacija dijaspore - iseljenika, uz prijavu na javni konkurs, dostavlja:

- dokaz da je registrovana u smislu stava 1 alineja 1 ovog člana;
- kopiju osnivačkog ili drugog akta;
- pregled realizovanih projekata i aktivnosti iz stava 1 alineja 4 ovog člana;
- drugu dokumentaciju (protokol ili ugovor o partnerstvu sa drugim organizacijama dijaspore - iseljenika, preporuka diplomatskog, odnosno konzularnog predstavništva Crne Gore u državi u kojoj se program, odnosno projekat realizuje i dr.).

Kriterijumi za vrednovanje programa, odnosno projekata

Član 49

Vrednovanje programa, odnosno projekata organizacija dijaspore - iseljenika vrši se prema sljedećim kriterijumima:

- kvalitet i doprinos programa, odnosno projekta u oblasti na koju se program, odnosno projekat odnosi;
- referentnost, stručnost i tehnički kapaciteti podnosioca prijave programa, odnosno projekta i učesnika u realizaciji programa, odnosno projekta;
- uticaj programa, odnosno projekta na jačanje povezanosti dijaspore - iseljenika sa Crnom Gorom;

- uticaj programa, odnosno projekta na jačanje međusobne povezanosti pripadnika dijaspore - iseljenika u zemlji prijema;
- značaj programa, odnosno projekta za promociju Crne Gore i povezanost dijaspore - iseljenika sa građanima u državi u kojoj se program, odnosno projekat realizuje;
- broj korisnika programa, odnosno projekta;
- transparentnost rada podnosioca prijave programa, odnosno projekta;
- sprovodljivost programa, odnosno projekta, sa aspekta realnosti budžeta i postojanja uslova za njegovu realizaciju;
- održivost programa, odnosno projekta.

Način vrednovanja programa, odnosno projekata organizacija dijaspore - iseljenika, prema kriterijumima iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Komisija za vrednovanje programa, odnosno projekta

Član 50

Vrednovanje programa, odnosno projekata organizacija dijaspore - iseljenika, prema kriterijumima iz člana 49 ovog zakona, sprovodi komisija za raspodjelu sredstava koju za svaki objavljeni javni konkurs obrazuje Ministarstvo (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija ima predsjednika i šest članova.

Mandat Komisije traje do podnošenja objedinjenog izvještaja iz člana 55 stav 3 ovog zakona.

Članovi Komisije imaju pravo na naknadu za rad u Komisiji.

Aktom o obrazovanju Komisije utvrđuju se sastav, način rada i visina naknade za rad članovima Komisije.

Rang lista programa, odnosno projekata

Član 51

Komisija je dužna da razmotri sve prijave dostavljene u propisanom roku, utvrdi listu podnosilaca prijava programa, odnosno projekata koji ispunjavaju propisane uslove i izvrši njihovo vrednovanje u skladu sa članom 49 ovog zakona.

Na osnovu utvrđenog broja bodova prema kriterijumima iz člana 49 ovog zakona Komisija utvrđuje rang listu programa, odnosno projekata.

Predlog za sufinansiranje programa, odnosno projekata

Član 52

Na osnovu rang liste iz člana 51 stav 2 ovog zakona i broja odobrenih projekata i ukupnih raspoloživih sredstava, Komisija utvrđuje predlog za dodjelu sredstava za sufinansiranje programa, odnosno projekata, koji mora biti obrazložen.

Predlog iz stava 1 ovog člana sadrži nazive programa, odnosno projekata za koje se predlaže sufinansiranje, nazive i sjedišta podnosilaca prijava tih programa, odnosno projekata i visinu sredstava za sufinansiranje svakog od tih programa, odnosno projekata.

Prilikom utvrđivanja predloga za dodjelu sredstava za sufinansiranje programa, odnosno projekata neće se uzeti u obzir programi, odnosno projekti sa rang liste iz člana 51 stava 2 ovog zakona koji su bodovani brojem bodova koji je manji od 50% od ukupnog broja propisanih bodova na osnovu kriterijuma iz člana 49 ovog zakona.

Predlog iz stava 1 ovog člana Komisija dostavlja Ministarstvu, u roku od 60 dana od isteka roka iz člana 47 stav 3 ovog zakona.

Odluka o sufinansiranju programa, odnosno projekata

Član 53

Ministar, na predlog Komisije, donosi odluku o dodjeli sredstava za sufinansiranje programa, odnosno projekata organizacija dijaspore - iseljenika, koja mora biti obrazložena.

Odluka iz stava 1 ovog člana sadrži: nazive organizacija dijaspore - iseljenika za čije programe, odnosno projekte se dodjeljuju sredstva za sufinansiranje, nazive tih programa, odnosno projekata i iznose dodijeljenih sredstava.

Odluka iz stava 1 ovog člana objavljuje se na Internet stranici Ministarstva.

Protiv odluke iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Visina dodijeljenih sredstava po program, odnosno projektu organizacije dijaspore - iseljenika zavisi od raspoloživih sredstava i broja odobrenih programa, odnosno projekata po konkursu.

Ugovor o sufinansiranju

Član 54

U roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke iz člana 53 ovog zakona, ministar sa organizacijom dijaspore - iseljenika kojoj su sredstva dodijeljena zaključuje ugovor o sufinansiranju programa, odnosno projekta.

Ugovorom iz stava 1 ovog člana uređuje se način isplate i korišćenja dodijeljenih sredstava, način izvještavanja i nadzora nad realizacijom programa, odnosno projekta za koji su dodijeljena sredstva, kao i druga pitanja od značaja za njegovu realizaciju.

Izveštaj o realizaciji programa, odnosno projekata

Član 55

Organizacija dijaspore - iseljenika kojoj su dodijeljena sredstva za sufinansiranje programa, odnosno projekta dužna je da Komisiji podnese izvještaj o realizaciji tog programa, odnosno projekta, u roku od 30 dana od dana njegove realizacije.

Ako Komisija utvrdi da se sredstva dodijeljena za sufinansiranje programa, odnosno projekta ne koriste za namjenu utvrđenu tim programom, odnosno projektom, organizacija dijaspore - iseljenika kojoj su sredstva dodijeljena dužna je da ta sredstva vrati Ministarstvu.

Komisija sačinjava objedinjeni izvještaj o dodjeli sredstava za sufinansiranje programa, odnosno projekata organizacija dijaspore - iseljenika po jednom javnom konkursu i realizaciji tih programa, odnosno projekata i dostavlja ga Ministarstvu.

Dodjela posebnih vrsta pomoći organizacijama dijaspore - iseljenika

Član 56

Sredstva iz člana 45 stav 1 alineja 10 ovog zakona mogu se dodijeliti organizacijama dijaspore - iseljenika u slučaju da je doveden u pitanje njihov rad i dalje funkcionisanje, kao podrška osnivanju nove organizacije dijaspore - iseljenika ili u slučaju potrebe hitnog realizovanja projekta za koji nijesu dodijeljena sredstva u skladu sa članom 46 ovog zakona.

Iznos sredstava za dodjelu posebnih vrsta pomoći organizacijama dijaspore - iseljenika ne može biti veći od 7% sredstava iz člana 44 ovog zakona.

Odluku o dodjeli sredstava iz stava 1 ovog člana donosi ministar, na osnovu predloga komisije za dodjelu posebnih vrsta pomoći organizacijama dijaspore - iseljenika.

Komisiju iz stava 3 ovog člana obrazuje ministar, iz reda zaposlenih u Ministarstvu.

Organizacija dijaspore - iseljenika kojoj su dodijeljena sredstva iz stava 1 ovog člana podnosi Ministarstvu izvještaj o korišćenju tih sredstava, najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.

VII. REGISTAR DIJASPORE – ISELJENIKA I EVIDENCIJE

Registar i prijava za upis u Registar

Član 57

Ministarstvo vodi Registar dijaspore – iseljenika (u daljem tekstu: Registar), u elektronskoj formi.

U Registar se upisuju pripadnici dijaspore – iseljenici.

Upis u Registar vrši se popunjavanjem prijave za upis u Registar čiji obazac Ministarstvo objavljuje na svojoj internet stranici.

U prijavi iz stava 3 ovog člana mora biti naznačeno da davanje podataka iz člana 58 stav 2 ovog zakona nije obavezno.

Sadržaj Registra

Član 58

Registar sadrži sljedeće podatke: ime, prezime, jedinstveni matični broj ili drugi odgovarajući lični broj, pol, državu, mjesto i datum rođenja, e-mail, broj telefona, mjesto u Crnoj Gori iz koga potiče, državu u kojoj ima prebivalište, adresu stanovanja, podatak koliko godina živi u državi u kojoj ima prebivalište, nivo kvalifikacije i oblast obrazovanja, podatak da li se bavi naučnoistraživačkim radom i u kojoj oblasti, podatke o zaposlenju i podatke o članstvu u organizacijama dijaspore - iseljenika.

Registar može da sadrži i druge podatke koji se obrađuju uz prethodnu saglasnost lica na koje se podaci odnose (nacionalnost, vjeroispovijest, bračni status, materijalno stanje, podaci o razlozima iseljavanja iz Crne Gore, kontaktima sa Crnom Gorom i prisustvu na društvenim mrežama, kao i drugi podaci koje pripadnik dijaspore - iseljenik sam dostavi).

Pripadnici dijaspore – iseljenici dužni su da obavijeste Ministarstvo o svakoj promjeni podataka iz stava 1 ovog člana, u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Vođenje evidencija

Član 59

Ministarstvo vodi evidencije o organizacijama dijaspore - iseljenika i iseljeničkim knjižicama.

Evidencija o organizacijama dijaspore - iseljenika sadrži sljedeće podatke: naziv i sjedište organizacije, broj telefona, jezik zemlje prijema, oblik organizovanja, oblasti djelovanja, ciljeve organizacije, vrste aktivnosti, podatke o članstvu organizacije u savezima organizacija dijaspore - iseljenika, prezime i ime osnivača, lica koje zastupa organizaciju i članova te organizacije, kao i njihove kontakt podatke (broj telefona, adresa i e-mail).

Evidencija o iseljeničkim knjižicama sadrži sljedeće podatke: prezime i ime pripadnika dijaspore - iseljenika koji je podnio zahtjev za izdavanje iseljeničke knjižice, rođeno prezime i ime, prezime roditelja, pol, dan, mjesec i godinu rođenja, jedinstveni matični broj ili drugi odgovarajući lični broj, mjesto i državu rođenja, državljanstvo, adresu stanovanja u zemlji prijema, vrstu, broj i datum važenja strane putne isprave ili lične karte koju je izdao nadležni organ zemlje prijema, broj telefona, redni broj iseljeničke knjižice, datum izdavanja i datum prestanka važenja iseljeničke knjižice.

Pored evidencija iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo prikuplja podatke i vodi evidencije o: dodijeljenim nagradama istaknutim pripadnicima dijasporo – iseljenicima i organizacijama dijasporo - iseljenika; organizacijama dijasporo – iseljenika kojima su dodijeljena sredstva za sufinansiranje programa, odnosno projekata i posebne vrste pomoći; Ljetnjoj školi jezika i kulture "Crna Gora moj postojbina" i zavičajnim školama jezika i kulture; naučnicima, istraživačima i stručnjacima porijeklom iz Crne Gore, lobistima za interese Crne Gore, političarima i parlamentarcima porijeklom iz Crne Gore, sportskim udruženjima i klubovima osnovanim od strane dijasporo - iseljenika iz Crne Gore, istaknutim sportskim radnicima i sportistima porijeklom iz Crne Gore; privrednicima u svijetu i privrednicima koji su povratnici, ulaganjima dijasporo - iseljenika i ulaganjima povratnika u Crnu Goru; vanjsko - trgovinskom bilansu sa zemljama prijema i privrednim subjektima u Crnoj Gori, čiji su vlasnici ili osnivači pripadnici dijasporo - iseljenici i povratnici.

Evidencije iz st. 2, 3 i 4 ovog člana vode se u elektronskoj formi.

Evidencija iz stav 2 ovog člana vodi se na osnovu prijave za upis u evidenciju i na osnovu podataka drugih državnih organa i organa državne uprave, a evidencija iz stava 3 ovog člana na osnovu zahtjeva za izdavanje iseljeničkih knjižica i izdatih iseljeničkih knjižica.

Obrada ličnih podataka u Registru i evidencijama

Član 60

Lični podaci u Registru i evidencijama iz člana 59 ovog zakona obrađuju se i koriste u svrhe ostvarivanja i jačanja saradnje Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima u oblastima iz čl. 10 do 15 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Lični podaci iz Registra i evidencija iz člana 59 ovog zakona brišu se nakon jedne godine od dana saznanja za smrt pripadnika dijasporo - iseljenika.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 61

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima ("Službeni list CG", broj 44/18, 47/19 i 77/24), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rok za donošenje određenog podzakonskog akta

Član 62

Podzakonski akt iz člana 37 stav 3 ovog zakona dinijeće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Primjena pojedinih odredbi

Član 63

Savjet za saradnju sa dijasporom - iseljenicima obrazovaće se u skladu sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Javni konkurs

Član 64

Javni konkurs za sufinansiranje programa, odnosno projekata organizacija dijaspore - iseljenika u skladu sa ovim zakonom objaviće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci izdavanja i rok važenja iseljeničkih knjižica

Član 65

Pripadnicima dijaspore - iseljenicima koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona podnijeli zahtjev za izdavanje iseljeničke knjižice u skladu sa Zakonom o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima ("Službeni list CG", broj 44/18, 47/19 i 77/24), iseljenička knjižica će biti izdata po odredbama tog zakona.

Iseljeničke knjižice koje su izdate u skladu sa Zakonom o saradnji Crne Gore sa iseljenicima ("Službeni list CG", broj 47/15) i Zakonom o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima ("Službeni list CG", broj 44/18, 47/19 i 77/24) važe do isteka perioda na koji su izdate.

Uspostavljanje Registra dijaspore - iseljenika

Član 66

Ministarstvo će uspostaviti Registar dijaspore - iseljenika u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Podnošenje prijava za upis u Registar dijaspore - iseljenika

Član 67

Pripadnici dijaspore - iseljenici koji su upisani u evidenciju dijaspore - iseljenika u skladu sa Zakonom o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima ("Službeni list CG", br. 44/18, 47/19 i 77/24) dužni su da podnesu prijavu za upis u Registar dijaspore - iseljenika u skladu sa ovim zakonom.

Prestanak važenja

Član 68

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima ("Službeni list CG", br. 44/18, 47/19 i 77/24).

Stupanje na snagu

Član 69

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

**IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O
NACRTU ZAKONA O SARADNJI CRNE GORE SA DIJASPOROM - ISELJENICIMA**

Javna rasprava o Nacrtu Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima trajala je od 11.06. do 01.07.2025. godine.

Javna rasprava u navedenom roku sprovedena je dostavljanjem primjedbi, prijedloga i sugestija zainteresovane javnosti u elektronskom obliku i organizovanjem okruglih stolova.

Donošenje Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima je jedna od prioritarnih aktivnosti Ministarstva dijaspore koja je utvrđena Programom rada Vlade za 2025. godinu.

Ministarstvo dijaspore je formiralo Radnu grupu, Rješenjem broj: 01-910/25-602/3 od 15. maja 2025. godine.

U skladu sa članom 3 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list CG", broj 41/18), Ministarstvo je na oficijelnom sajtu objavilo Javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u Radnoj grupi za pripremu Predloga Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima. U ostavljenom roku nijedna NVO se nije prijavila.

Saglasno Uredbi, Ministarstvo je dana 10. juna 2025. godine objavilo poziv za javnu raspravu o Nacrtu Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima koja je trajala 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva dijaspore www.mdi.gov.me.

POJEDINAČNE PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Primjedbe, sugestije, kao i odgovor obrađivača u Izvještaju su, kako slijedi, sistematizovani po subjektima.

I. Mirza Redžić:

Prijedlog se odnosi na dopunu člana 8 sa stavom 2., 3 i 4 važećeg Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima, kako slijedi:

"Dva predstavnika dijaspore-iseljenika imenuju se u Odbor za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore kao punopravni članovi sa pravom glasa.

Predstavnike iz reda dijaspore-iseljenika u Odboru za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore imenuje Savjet za saradnju sa dijasporom - iseljenicima na četverogodišji mandat koji prati mandate poslanika u Skupštini Crne Gore.

Za svoj rad i djelovanje u Odboru za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore predstavnici dijasporo-iseljenika odgovaraju Savjetu za saradnju sa dijasporom-iseljenicima."

Naime, predloženim nacrtom Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima u članu 8 sadržan je jedan stav koji glasi:

"Na inicijativu Skupštine Crne Gore, njenih radnih tijela i nadležnog odbora, Ministarstvo daje informacije iz oblasti saradnje sa dijasporom-iseljenicima".

Predlagač je uputio predlog da se dodaju u članu 8 tri gore navedena stava (stav 2., 3. i 4)

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Naime, pored toga što nema pravnog osnova u pozitivnim propisima za uvođenje tzv. vanjskih članova u Skupštinskim odborima, ni dosadašnja praksa nije ukazala na bilo kakvu potrebu uvođenja instituta spoljnih članova u predloženom odboru. Takođe, upitan je legitimitet predloženog predloga. Naime, kako navedeni Skupštinski odbor tako ni Savjet za saradnju sa dijasporom-iseljenicima nema izvršna ovlaštenja a ni svoj budžet, to bi prihvatanje predloženog predloga bila samo puka formalnost. Takođe, sva zainteresovana lica koja svojim znanjem i ekspertizom u određenim oblastima mogu dati doprinos u pravcu stvaranja i unapređenja uslova potrebnih za uključivanje dijasporo - iseljenika u društveni, ekonomski i politički život Crne Gore, to mogu uraditi posredno predlaganjem Ministarstvu konkretnih rješenja ili neposredno preko članova Savjeta za saradnju sa dijasporom-iseljenicima.

II. Remzo Skenderović

1. Prvi predlog se odnosi na promjenu naziva Zakona na način što bi umjesto predloženog naziva »Zakon o saradnji Crne Gore sa dijasporom-iseljenicima« glasio **»Zakon o saradnji Crne Gore sa cmogorskim iseljenicima«**

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Naime, sadržina zakona odgovara predloženom nazivu zakona u nacrtu »Zakon o saradnji Crne Gore sa dijasporom-iseljenicima«, koji naziv je od ranije ustaljen u praksi i prepoznat od strane dijasporo-iseljenika, a da bi eventualno prihvatanje predložene izmjene bila samo formalnosti bez ikakvog značaja i suštine.

2. Drugi predlog se odnosio na to da bi član 22 trebalo dodatno precizirati jer kako se navodi u predlogu isti ostavlja prostor za sumnju, dali npr. iz grupe država se imenuju po jedan ili dva predstavnika.

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Naime, predložena norma je jezički vrlo precizna i ne ostavlja prostor ni za kakvu dilemu koliko članova u Savjetu treba da bude delegirano i iz koje države.

3. *Treći predlog se odnosio da članovi u nacrtu Zakona od 48. do 58. ne treba da budu sastavni dio Zakona već da bi trebali biti sadržani i određenom Pravilniku kao podzakonskom aktu iz razloga što se podzakonski akt lakše mijenja jer isti donosi Ministarstvo, dok je procedura donošenja zakona složenija i traži duže vrijeme.*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Važeći Zakon sadrži navedene odredbe, te da se kroz dosadašnju praksu nije pokazalo sporno što su iste sadržene u Zakona, niti je u primjeni istih bilo kakvih nedoumica niti potrebe za izmjenama.

III. Đorđije Lakić.

1. *Prvi predlog se odnosio na član 2 u bitnom navodeći da je nejasno kako i na koji način se može utvrditi „doživljaj Crne Gore kao svoje matične države ili države porijekla.*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Predložena norma je jezički jasna i ista nije izmijenjana novim nacrtom Zakona a tokom primjene važećeg Zakona isti nije bila ni na koji način problematizovana u primjeni.

2. *Drugi predlog se odnosio na član 4 na način što je predloženo da bi trebalo propisati da povratnik ima pravo na pomoć u istraživanju porijekla i pribavljanja dokaza o crnogorskom porijeklu;*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Predložena norma nema uporišta u legitimitetu, imajući u vidu činjenicu da ni jednim pozitivim propisom nije zabranjeno da bilo ko istražuje svoje porijeklo i pribavlja dokaze o crnogorskom porijeklu, te stoga uvođenje obaveze da Ministarstvo dijaspore pruža pomoć u tom pravcu je neopravdano a upitno je da iako bi imalo tu obavezu na koji bi način to sprovodilo.

3. Treći predlog se odnosio na član 6 na način što je predloženo da se propiše obaveza Ministarstvu dijasporo da jednom godišnje organizuje regionalne konsultacije sa jedinicama lokalne samouprave radi usklađivanja planova, razmjene informacija i zajedničkog planiranja projekata i aktivnosti usmjerenih na saradnju sa dijasporom - iseljenicima, na koji način se omogućava dvosmjernost komunikacija;

Odgovor obrađivača:

Predlog je prihvaćen.

Navedene predlog će doprijeti sveobuhvatnijoj saradnji između Ministarstva dijasporo i jedinica lokalne samouprave radi zajedničkog planiranja projekata i aktivnosti usmjerenih na saradnju sa dijasporom – iseljenicima a sve u cilju stvaranje i unapređenje uslova potrebnih za uključivanje dijasporo - iseljenika u društveni i ekonomski život Crne Gore.

4. Četvrti prelog se odnosio na član 7 na način da se propiše šta sadrži Strategija saradnje sa dijasporom - iseljenicima, kako bi se obezbijedilo jednoobrazno donošenje Strategija (slična norma postoji i u Zakonu o zaštiti i spašavarju, u odnosu na Strategiju u oblasti zaštite i spašavanja), te da bi bilo poželjno istom obavezati jedinice lokalne samouprave da donose lokalne akcione planove na koji način bi bile obavezane da sarađuju sa dijasporom bez obzira na njihovu brojnost;

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Navedeni predlog nije prihvaćen s obzirom da je članom 7 stav 2 nacrtu Zakona propisano šta se utvrđuje Strategijom (prioritetni ciljevi na planu saradnje sa dijasporom - iseljenicima, konkretne mjere i aktivnosti za realizaciju tih ciljeva, određuju nosioci poslova i rokovi za njihovu realizaciju), tako da bilo kakav dodatni formalizam predstavljao ograničavajući faktor.

5. Peti predlog se odnosio na član 13 nacrtu Zakona na način što je predloženo da isti treba dopuniti u pravcu da se propiše da će Ministarstvo u saradnji sa jedinicama lokalne samouprave podržati organizaciju lokalnih manifestacija, festivala i susreta dijasporo, budući da je dijaspori najpraktičniji način povezivanja na lokalnim manifestacijama i festivalima;

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Nacrtom Zakona propisano je da Ministarstvo dijaspore već organizuje određene manifestacije u saradnji sa nadležnim organima:

1. "Dani dijaspore iseljenika" - član 43 nacrtu Zakona;
  2. „Ljetnja škola jezika i kulture“ – član 44 nacrtu Zakona, i
  3. „Zavičajna škola jezika i kulture“ – član 45 nacrtu Zakona.
6. Šesti predlog se odnosi na član 14 na način što je predloženo da se propiše mogućnost angažovanje univerzitetskih profesora, afirmisanih stručnjaka, umjetnika i sportista iz dijaspore kao predavača, mentora u obrazovnim, kulturnim i sportskim programima;

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Navedena mogućnost nije zabranjena ni na koji način, a eventualno angažovanje navedenih lica na predloženi način nije u domenu ovog Ministarstva već je to domen ministarstava nadležnih za prosvjetu, kulturu i sport.

7. Sedmi predlog se odnosi na član 16 na način što je predloženo da se propiše obaveza da svaka jedinica lokalne samouprave ima službenika za saradnju sa dijasporom - iseljenicima, koji je obavezan da razmjenjuje informacije sa Kancelarijom za povratnike;

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Opravdanost navedenog predloga je upitna kod određenog broja lokalnih samouprava imajući u vidu činjenicu da određene lokalne samouprave imaju vrlo mali broj dijaspore npr. Heceg Novi, Kotor itd.

Takođe za ukazati je da lokalnim samoupravama koje imaju veliki broj dijaspore ni jednom pozitivnim propisom nije zabranjeno da imaju službenika za saradnju sa dijasporom – iseljenicima.

8. Deveti predlog se odnosi na član 28 stav 2 na to da određene jedinice lokalne samouprave nikada ne mogu imati svog predstavnika u Savjetu, pa je isti stav poželjno izmijeniti na način da pet predstavnika bude iz jedinica lokalnih samouprava sa najvećim brojem dijaspore iseljenika, dok pet predstavnika predlaže Zajednica opština;

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Takođe, opravdanost i ovog predloga je upitna imajući u vidu da bi bilo opravdano da i Zajednica opština predlože predstavnike iz jedinica lokalne samouprave sa najvećim broj dijaspora.

9. Deseti predlog se odnosi na član 47 na način što bi trebalo dodati obavezu Ministarstvu da redovno godišnje objavljuje izveštaje o dodjeli sredstava o realizovanim projektima radi jačanja transparentnosti;

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Navedeni izvještaj se nalazi u Izvještaju o radu ministarstva, čiji je sastavni dio i objavljuje se na internet stranici ministarstva.

10. Jedanaesti predlog se odnosi na član 60 stav 3 nacrtu Zakona koji se odnosi na to ko je u obavezi da prijavi smrt, šta ako se za smrt sazna nekoliko godina nakon smrti, te se u tom pravcu predlaže da se lični podaci brišu nakon godinu dana od dana saznanja za smrt pripadnika dijaspora iseljenike;

Odgovor obrađivača:

Predlog je prihvaćen jer je isti logičan i opravdan.

11. Dvanaesti predlog se odnosio na član 60 na način što bi se Ministarstvo za dijasporu obavezalo na zahtjev jedinice lokalne samouprave, a u svrhu saradnje sa dijasporom - iseljenika može da dostavi podatke o dijaspori koja ima porijeklo sa teritorije odnosno jedinice lokalne samouprave.

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Lični podaci o dijaspori obrađuju se i koriste u svrhe ostvarivanja i jačanja saradnje Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima iz čl. 12 do 15, 17 i 18 nacrtu Zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, te iz tog razloga isti ne mogu biti dostavljani jedinicama lokalnih samouprava. Takođe, dostavljanje ličnih podataka moglo bi biti zloupotrijebljeno u političke svrhe. Predje ograničenje se ne odnosi na pružanje uopštenih informacija.

Podgorica, 1. jul 2025. godine

MINISTAR,
Mirsad Azemović
AZEMOVIC

